BOBBY MOORE SE DESTĂINUIE:

FRAGMENTE DIN CARTEA „POVESTEA MEA ŞI A FOTBALULUI" 15

După ce joacă în echipa din orăşelul Barking, apoi în diverse selecţionate districtuale de juniori, Bobby Moore este luat de clubul West Ham unde se antrenează sub conducerea lui Malcolm Allison.

Ca junior al acestui club face parte de mai multe ori din echipa Angliei la turneele U.E.F.A. În anul 1958 este promovat în prima echipă a clubului, iar în urma plecării vechiului său rival, internaţionalul John Smith, devine titular.

Moore povesteşte apoi despre debutul în prima reprezentativă a Angliei şi despre alte întîlniri internaţionale. Apoi, el s-a ocupat de turneul de la New York ediţia 1963 şi de apariţia lui Alf Ramsey la conducerea echipei Angliei, precum şi despre memorabilul meci Anglia. — Restul lumii, desfăşurat pe Wembley cu ocazia împlinirii a o sută de ani de la înfiinţarea Federaţiei engleze de fotbal. Curînd el pleacă la Rio de Janeiro pentru a participa la „Mica cupă mondială", alături de echipele Braziliei, Argentinei şi Portugaliei. Aci Moore are sarcina să-l marcheze pe Pelé, acesta lăsîndu-i o frumoasă impresie. Brazilia a învins cu 5—1.

Revenind la activitatea internă, Moore a povestit cum a ajuns West Ham în finala Cupei. Am aflat apoi despre o întîmplare mai puţin fericită din viaţa lui Moore : primele simptome ale unei boli ce va necesita o intervenţie chirurgicală, operaţia propriu zisă, convalescenţa şi revenirea pe terenul de fotbal.

În ultimul capitol am urmărit ascensiunea lui West Ham pînă la memorabila finală a „Cupei cupelor" — ediţia 1965, finală disputată în compania redutabilei echipe germane „München 1860".

Toţi londonezii aflaţi pe stadion intonară în cor cîntecul echipei noastre „The Bubbles" (baloanele, în englezeşte n.n.).

— Asta a fost, mă gîndeam. Acum îl avem în mînă.

Numai un minut mai tîrziu, Brian Dear recuperă o minge undeva în afara spaţiului de pedeapsă german. Radenkovici ieşi mult în afara careului şi-l trinti pe Ron la pămînt, cînd acesta încercă să-l dribleze. Lovitura liberă acordată de arbitru fusese executată de mine. Am tras cam în mijlocul careului, spre poartă, dar prea departe totuşi de gol pentru ca Radenkovici să poată ieşi în întîmpinarea mingii. Ea fusese ajunsă de Martin Peters care o pasă repede, cu multă precizie, lui Alan Sealey. Alan se afla exact la doi metri de poartă. Chiar dacă pînă în momentul acela am avut destul de multe ratări, aceasta era în fine şansa cea mare şi Sealey nu trecu pe lîngă ea.

Ultimele douăzeci de minute au aparţinut echipei München care atacă dezlănţuit, fără încetare. Cu toate acestea era cît p-aci să mai marcăm noi de două ori. Publicul era în delir.

Întregul stadion intonă melodia (inventată) „Salutare, salutare, noi am cîştigat" (echivalentul englez al lui „Aţi mîn-cat hă-ta-ie" — n.n.), lucru pe de o parte puţin îmbucurător, căci ştiu ce simte un jucător care părăseşte terenul învins, cînd i se cîntă această melodie. De data aceasta însă cuvintele nu se adresau adversarilor noştri ci echipelor Liverpool şi Leeds care şi-au disputat finala „Cupei Angliei", voind să arate că şi o echipă londoneză poate cîştiga o cupă. (Cititorul român va înţelege mai greu această mentalitate insulară — n.n.).

Urcînd în fruntea echipei treptele lojei regale, mă gîndeam că acesta era unul din momentele cele mai mari ale vieţii mele. Totul a mers cum nu se poate mai bine, meciul în sine, rezultatul, pînă şi timpul care a fost favorabil. Consider că şi ghinionul nostru în preajma porţii din prima repriză a contribuit la succesul de ansamblu, căci dacă am fi marcat devreme, poate că nu ar fi existat atîta tensiune şi spectaculozitate.

— Contează maniera în care am cîştigat, ne spuse Ron Greenwood, bucurîndu-se ca un copil. Chiar cu această victorie minunată în mînă, pentru el conta mai mult ceea ce numea „puritatea" jocului.

Toată lumea cu care m-am întîlnit după acest mare succes, îmi spunea că a fost cel mai bun joc de fotbal pe care-l văzuseră de nu ştiu cît timp şi că prin acest joc am făcut cel mai mare serviciu fotbalului englez. Era unul din acele meciuri în care ne-a reuşit totul şi încă la un nivel înalt. Şi aceasta datorită faptului că ambele echipe erau decise de la bun început să joace deschis, mereu în atac.

Fără să încerc să acord prea multă importanţă unui singur joc, chiar de factură înaltă, trebuie să spun că acest meci a contribuit foarte mult la risipirea nemulţumirii generale care domnea după disputarea finalei „Cupei Angliei" între Liverpool şi Leeds United. Este foarte adevărat că ambele echipe au jucat cu mult sub nivelul lor obişnuit şi, mai mult, sub posibilităţile lor reale, dar se ştia din prima clipă că ambele echipe au apărut pe teren cu intenţia de a cîştiga Cupa Angliei şi nu de a face demonstraţie de fotbal. Bine, rău, acesta este adevărul...

Criticii răuvoitori şi dezinformaţi s-au cramponat de cele de mai sus ca fiind un semn că planificarea în fotbal, sau, cum îi spunem noi, metoda nouă, ştiinţifică, nu însemna nimic altceva decît un fotbal plicticos şi negativ. De ani de zile aceşti oameni nu ne numeau altfel decît „maniaci ai teoriei", dar o dată cu finala noastră am putut dovedi că un fotbal planificat, mai bine zis metode ştiinţifice planificate în fotbal nu înseamnă de loc plictiseală.

În afara succesului repurtat de Alan Sealey care a fost categoric cel mai bun din 22, m-am bucurat enorm de mult pentru portarul nostru Jim Standen. Cît timp a jucat la Arsenal nu a reuşit să pătrundă în prima echipă din cauza strălucirii lui Jack Kelsey. Dacă s-ar fi dus la Luton Town, aşa cum intenţionase la un moment dat, ar fi pierit neobservat, în obscuritate. Acum, într-un răstimp destul de scurt, de numai 12 luni, el a cîştigat o medalie în „Cupa Angliei", o altă medalie europeană, medalia de campion de cricket cu echipa Worcester şi culmea... titlul de campion al Londrei la... popice.

Cartiere întregi în veselie

Am sărbătorit succesul nostru într-un mod destul de curios. Se pare că planurile noastre extra-fotbalistice sînt mult mai puţin ambiţioase şi spectaculoase decît fotbalul pe care-l jucăm. Dar să le luăm pe rînd.

Cred, fără să exagerez un pic, că noaptea aceea a fost sărbătorită în estul Londrei într-un entuziasm nemaicunoscut de la sfîrşitul războiului şi care s-a manifestat doar o dată, cu ocazia „Zilei Victoriei" (ziua capitulării Germaniei naziste în cel de-al doilea război mondial — n.n.). În toate suburbiile din estul Londrei şi West Ham, East Ham, Plaistow, Bow, Ilford şi Barkking (ultima este comuna natală a lui Bobby Moore — n.n.), localurile de toate categoriile erau suprapopulate şi nu puteai face un pas fără să auzi melodia, sau cum îi spunea lumea atunci, „imnul" echipei West Ham : „Voi sufla mereu în baloane, baloane frumoase ce se ridică spre cer". În unele din aceste localuri se improvizase pe loc un nou dans, pe care lumea îl numea West Ham cha-cha.

În orice caz, era o noapte de neuitat. Exact cu un an şi 17 zile în urmă (2 mai 1964 — n.n.) cîştigaserăm finala „Cupei Angliei" împotriva lui Preston North End şi iată-ne acum, 382 de zile mai tîrziu, a doua echipă engleză care ducea acasă unul din cele două trofee strălucite pe care le oferă Europa.

Primul ministru Harold Wilson ne trimise o telegramă de felicitări. Împreună cu alte 30 de milioane de spectatori din aproape întreaga Europă, el urmărise cu pasiune meciul în faţa micului ecran. „Joc splendid şi victorie minunată", se spunea printre altele în telegramă. La banchetul de după meci am stat faţă-n faţă, la aceeaşi masă, cu vicepremierul George Brown.

— Ce joc minunat, spuse el în timp ce dirija corul oaspeţilor care intonase cîntecul nostru al baloanelor.

— Ce victorie, ce noapte minunată, sublinie la rîndul său Dennis Howel, arbitru de divizia întîia, numit ulterior ministru al sporturilor. Ne spuse că meciul a fost unul din cele mai bune pe care le-a văzut în cariera lui, şi adăugă că maniera de joc şi desfăşurarea partidei ca un tot vor aduce cele mai bune servicii fotbalului atît în Anglia cît şi în Europa.

Pot spune că la vîrsta de 24 ani am gustat cele mai mari satisfacţii pe care le poate oferi fotbalul. Fericirea de nedescris, atunci cînd am semnat contractul cu West Ham, primul meu joc în naţionala ţării, conducînd echipa mea la victorie în „Cupa Angliei" şi acum, momentul suprem, cînd preşedintele U.E.F.A., Gustav Wiedekehr, mi-a înmînat trofeul care răsplăteşte echipa cîştigătoare a competiţiei „Cupa Cupelor".

După banchet ne-am dat seama că toate maşinile noastre erau la stadionul Upton Park, unde le-am lăsat în noaptea precedentă cînd am mers la hotelul la care eram cazaţi în ajunul meciului. Aşa că, în loc de a merge cu toţii la un club elegant din şi mai elegantul cartier West End de unde ar fi trebuit să facem rost de mijloace de transport în zori pentru întreaga societate, ne-am dus cu toţii în autobuzul nostru la Upton Park unde bineînţeles am găsit locul pustiu şi nici măcar luminat.

Toată lumea era însă veselă. Am organizat pe loc o mică serbare la bufetul nostru care era instalat sub tribuna principală. Era o încheiere ideală a unui sezon care la un moment dat părea să fie pentru mine sfîrşitul carierei. Dar în seara aceea era foarte bine să fii jucător la West Ham. La sentimentul nostru că fotbalul de club englez revenise în fruntea ierarhiei, s-a adăugat şi altul că, în curînd, acelaşi lucru se va întîmpla şi cu fotbalul englez în general.

★

Nu-mi dau de loc seama de ce Anglia îşi cîştigase o reputaţie de „domnişoare de pension" în fotbal. Adevărat ori nu, fapt este că atunci cînd am început cariera mea de internaţional, ştiam că eram definitiv etichetaţi ca puişorii cei mai blînzi din cele patru ţări surori ale Marii Britanii.

Un meci internaţional pe Wembley împotriva Scoţiei apărea mai întotdeauna ca o victorie scoţiană sigură, dinainte cîştigată. O vizită a echipei Angliei pe stadionul Windsor Park din Belfast, scula în picioare întreaga Irlandă de Nord. Cu tricoul echipei sale naţionale pe el, orice jucător galez devenea un fel de distrugător de uriaşi. Iar noi ? Anglia ? Indiferent de faptul că am bătut Scoţia cu 9—3 (e mult de atunci), se spunea că asta nu dovedeşte decît faptul că avem un număr mai mare de jucători şi deci de unde alege. În schimb, cînd cîştiga Scoţia...

Aş dori să explic, pentru a nu crea nici un fel de neînţelegere, de ce cred eu că celelalte trei ţări surori dau întotdeauna impresia unui mare patriotism şi a unui joc plin de abnegaţie, în timp ce tricourile albe (echipa naţională a Angliei — n.n.) par să joace întotdeauna foarte calm, dacă nu chiar nepăsător.

Nu există nici un dubiu că fotbalul englez este superior celui din Scoţia, Irlanda de Nord sau Ţara Galilor. Dar se întîmplă de obicei că, atunci cînd fraţii mai mici joacă contra fratelui mai mare, ei caută întotdeauna să pară superiori şi să cîştige. Pentru fratele mai mare jocul nu înseamnă prea mult. Nu vreau să spun prin asta, departe de mine gîndul, că în celelalte ţări surori nu apar jucători cel puţin atît de buni ca la noi. În unele cazuri chiar apar acolo unul, doi jucători care sînt net superiori oricărui alt fotbalist din Anglia.

Şi mai este adevărat faptul că numai puţine cluburi din Anglia fac faţă fără jucători scoţieni, irlandezi sau galezi. Uitîndu-te la antrenori, capeţi impresia că fiecare club englez este antrenat de un scoţian. Din punct de vedere numeric însă, aceşti „emigranţi" nu formează decît o picătură într-un ocean.

Ceea ce vreau eu să scot în evidenţă este fotbalul nostru divizionar, de club. Sînt absolut sincer cînd afirm (şi cred) că la nivel de club avem un standard general mult mai bun decît orice altă ţară din lume. În comparaţie cu liga engleză, fotbalul divizionar italian, de exemplu, apare ca o afacere mică, exclusivistă şi în care domneşte fotbalul cel mai negativ posibil.

În faţa scoţienilor

Nu există un om care, cunoscînd cît de cît fotbalul britanic, să poată pune semnul egalităţii între fotbalul scoţian, galez sau irlandez şi cel englez, bazat doar pe numărul de populaţie. Numai Londra singură are mai mulţi locuitori decît întreaga Scoţie ! Acordînd tot respectul cuvenit calităţii fotbalului scoţian, trebuie spus totodată că ceea ce există în Scoţia în materie de fotbal nu se poate compara cu ceea ce există la sud de frontiera imaginară între cele două ţări surori. În ceea ce priveşte Irlanda (de Nord), am auzit spunîndu-se din mai multe locuri că secretul succesului lor în arena internaţională (ţinînd seama de suprafaţa ţării), constă în faptul că numărul de jucători fiind foarte redus, aceştia rămîn an de an, pe perioade foarte lungi, în aceeaşi echipă, ajungînd astfel să se înţeleagă foarte bine între ei.

Înţeleg aşa dar perfect de bine de ce fotbaliştii scoţieni, galezi sau irlandezi şi în special acei care fac deplasarea pentru a juca împotriva Angliei, privesc meciurile lor ca o şansă care le permite să-şi dovedească lor înşişi posibilitatea de a egala uneori calităţile fratelui mai mare din sudul ţării. Acelaşi lucru se întîmplă şi cu spectatorii.

Niciodată publicul englez de pe stadionul Wembley nu a încercat să supraliciteze în materie de „galerie" zecile de mii de scoţieni care vin an de an pe acest stadion. De ce ? În primul rînd, noi englezii sîntem cu mult mai rezervaţi. Dar mult mai important decît aceasta este faptul că ţara este mult mai mare. Un suporter al echipei Bolton Wanderers, de exemplu, nu va simţi niciodată aceeaşi prietenie sau mai bine zis şi ataşament faţă de un suporter al ...pei West Ham să zicem, cum simt absolut toţi scoţienii, indiferent de părerile lor personale în materie de cluburi, atunci cînd este vorba de reprezentativa lor naţională.

Acestea sînt părerile mele personale în legătură cu impresia existentă că Angliei îi lipseşte „o inimă entuziastă".

Dar cred că această impresie a fost spulberată definitiv în aprilie 1965, cînd Anglia a jucat împotriva Scoţiei pe stadionul Wembley, dovedind atunci că zilele lipsite de entuziasm (dacă ele într-adevăr au existat vreodată) ale echipei noastre naţionale au rămas definitiv în domeniul amintirilor. **(Comentariile lui Bobby Moore cu privire la fotbalul scoţian se află într-un capitol anterior al cărţii, publicat în Nr. 66 din 31 august al revistei noastre — n.n.).**

Scoţienii porneau ca favoriţi. Ne bătuseră cu un an în urmă la Hampden Park. Ne bătuseră cu doi ani în urmă chiar aici, pe Wembley. Ei aveau în jucători de talia lui Denis Law, Willie Henderson (Jim Baxter lipsea atunci din cauza unei fracturi la piciorul sting), Ian St John, Billy McNeill şi alţii, o colecţie de adevărate genii individuale care, reunite în aceeaşi echipă, puteau surclasa Anglia în cel mai pur sens al cuvîntului.

— Va urma —

Traducere de RADU HERBAY

Carnet extern

ULTIMUL CADOU PE CARE ŞI-L DOREŞTE UN PREŞEDINTE

Real Madrid, în frunte cu preşedintele său Bernabeu, a tremurat la Amsterdam, în faţa lui Ajax, în meciul de debut în actuala ediţie a „Cupei campionilor europeni". Iar după joc, „bătrînul" său preşedinte se felicita pentru meciul nul (1-1)... cîştigat. Cită dreptate a avut acest experimentat şi priceput conducător de club s-a văzut două săptămîni mai tîrziu, cînd Real Madrid a trecut prin aceleaşi mari emoţii, de data aceasta pe teren propriu, tot în faţa excelentului campion olandez. După scurgerea timpului normal de joc, rezultatul era... 1-1. Aşadar, dacă la Amsterdam, Ajax ar fi reuşit să-şi păstreze pînă la urmă avantajul de un gol avut la un moment dat (1-0), Real şi-ar fi luat adio de la „C.C.E.". S-au disputat însă prelungirile regulamentare, prevăzute în asemenea situaţii şi madrilenii au reuşit să înscrie punctul victoriei şi, de fapt, al calificării.

Astfel, cu mari emoţii, noul Real a rămas în competiţia la care — mare performanţă — participă pentru a 13-a oară, făcînd un însemnat pas spre împlinirea dorinţei fidelului său preşedinte. Un preşedinte care mai întîi i-a slujit ca jucător şi căpitan al echipei, iar apoi, timp de 25 de ani, i-a călăuzit destinele, ducîndu-i pe drumul gloriei.

Care este dorinţa lui Bernabeu ? Remarcînd că după 31 de ani de activitate neîntreruptă la Real Madrid, începe să se simtă... bătrîn, lăsînd să se înţeleagă astfel, că se gîndeşte la o retragere, „Don Santiago" a spus unui ziarist francez : „Aş dori să mi se găsească un succesor şi în acest scop m-am adresat comitetului clubului. Dar, înainte, aş dori foarte mult ca echipa să-mi facă încă o dată cadou „Cupa campionilor europeni". Este o competiţie extraordinară, care a dat o poziţie decisivă clubului nostru. Cînd mă gîndesc la toate orele glorioase pe care le-am trăit graţie Cupei, mă simt fericit şi mîndru dar şi recunoscător că o astfel de competiţie a putut vedea lumina zilei".

Într-adevăr, „C.C.E." i-a dat strălucire lui Real Madrid, dar nu-i mai puţin adevărat că şi Real a contribuit la marele ei succes. După cum numele şi ascensiunea clubului madrilen sînt strîns legate de cel al lui Bernabeu. Şi nu exagerăm cu nimic afirmînd că fotbalul european datorează mult cuplului Real-Bernabeu.

(p. g.)

DE TOATE, DE PRETUTINDENI

DE DOUĂ ORI NU !

Faptul e hotărît : **finala „Cupei campionilor europeni" ediţia 1967—1968 se va disputa la 29 mai la Londra, pe vestitul stadion „Wembley".**

Şi mai este ceva hotărît : în caz de rejucare (la egalitate de scor şi după prelungiri), finalistele se vor reîntîlni după două zile, tot la Londra, dar nu pe „Wembley", ci pe un alt teren deoarece primul va fi... indisponibil pentru rejucare.

UN TURNEU AL „MARILOR" ÎN ARGENTINA ?

Federaţia argentiniană are în proiect organizarea, în vara anului viitor la Buenos Aires, a unui foarte interesant turneu internaţional. Este vorba de o întrecere între echipele naţionale din R. F. a Germaniei, vice-campioană mondială, **Portugalia, a** patra clasată la C.M. 1966, **Italia, Spania** şi, bineînţeles, **Argentina.** Curînd vor fi lansate invitaţiile.

UN NOU RECORD AL LUI REAL MADRID

Pe lista recordurilor realizate de Real Madrid mai trebuie adăugat unul : acela **al jucătorilor daţi echipei naţionale. Pînă astăzi, nu mai puţin de 95 de fotbalişti ai săi au îmbrăcat tricoul naţionalei.** De cele mai multe ori : Ricardo Zamora 46, Gento 41, Di Stefano 31...